

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/125/2020
Identifikačné číslo spisu:	7218202665
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7218202665.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného H. K. E., bývajúceho v S., W. XX, zastúpeného JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, proti povinnej Q. Q. V., bývajúcej v V., I. X, zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom v Prešove, Hlavná 50, o nariadenie výkonu rozhodnutia vo veci maloletej G. R. E., narodenej XX. R. XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom v Košiciach, Staničné námestie 9, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19Em/2/2018, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2020 sp. zn. 8CoP/312/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 2. augusta 2018 č. k. 19Em/2/2018-149 nariadil výkon rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/240/2017 z 18. januára 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2018 a zamietol návrh povinnej na odklad výkonu rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/240/2017 z 18. januára 2018. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že oprávnený - otec maloletej sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie 20. marca 2018 domáhal nariadenia výkonu označeného rozhodnutia, ktorým bola maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov s 3-dňovým intervalom striedania, nakoľko povinná - matka maloletej toto rozhodnutie nerešpektuje. Súd prvej inštancie mal z predložených listinných dôkazov preukázané, že povinná dlhodobo odmieta oprávnenému odovzdať maloleté dieťa v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu, ktorého výkonu sa oprávnený domáha. Povinná v tomto konaní predkladala súdu lekárske správy o zhodnotení psychického stavu dieťaťa, ktoré však majú význam pre konanie vo veci samej. V konaní o výkon rozhodnutia súd nerozhoduje o konkrétnej úprave rodičovských práv a povinností, ale skúma, či dochádza k plneniu alebo neplneniu rozhodnutia súdu a či neplneniu rozhodnutia predchádzali ospravedlniteľné dôvody. Povinná ako ospravedlniteľný dôvod uviedla zhoršujúci sa zdravotný stav maloletej, pričom súd prvej inštancie nemal preukázané, že tento stav je spôsobený realizáciou rodičovských práv oprávneného. Keďže nezistil

ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinná nepodrobuje rozhodnutiu súdu, vyhovel návrhu oprávneného a výkon rozhodnutia nariadil. Svoje rozhodnutie oprel aj o právny názor Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) deklarovaný v rozhodnutí sp. zn. 7CoP/108/2018, 7CoP/109/2018 z 22. júna 2018, podľa ktorého striedavá starostlivosť o dieťa zabezpečuje dieťaťu rovnocenný kontakt s oboma rodičmi a správanie matky v danom prípade vykazuje známky zneužívania rodičovských práv ako aj na nedostatočnú kooperáciu matky pri vytváraní kľudného a harmonického prostredia pre maloleté dieťa. Súd prvej inštancie zdôraznil, že otec dieťaťa má pri jeho výchove nezastupiteľnú úlohu a v záujme zachovania pozitívneho vzájomného vzťahu otca a maloletej je styk otca s dieťaťom dôležitý. V záujme ochrany dieťaťa a rešpektovania jeho názoru dieťaťa (maloletá sama pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila vôľu stretávať sa s otcom) považoval za nevyhnutné, aby povinná rešpektovala rozhodnutie súdu, dieťa nemanipulovala podľa svojich predstáv a vytvorila dieťaťu čo najvhodnejšie podmienky pre jeho odovzdanie do starostlivosti oprávneného. Z uvedených dôvodov nariadil výkon rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Dodal, že ak povinná naďalej nebude rozhodnutie súdu rešpektovať, pristúpi k ďalším zákonným opatreniam v záujme ochrany maloletého dieťaťa a zachovania jeho práva na starostlivosť a výchovu oboch rodičov, ako aj tomu korešpondujúceho práva rodiča na starostlivosť o výchovu dieťaťa. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nevzhliadol právny základ na odloženie výkonu rozhodnutia, a preto návrh v tejto časti zamietol.

2. Odvolací súd uznesením z 31. januára 2019 sp. zn. 8CoP/361/2018 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení výkonu rozhodnutia a odmietol odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu povinnej na odklad výkonu rozhodnutia.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na dovolanie povinnej uznesením z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Cdo/84/2019 uznesenie odvolacieho súdu z 31. januára 2019 sp. zn. 8CoP/361/2018 vo výroku, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení výkonu rozhodnutia, zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V posudzovanej veci skonštatoval, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nedoručil špecifikované podania oprávneného povinnej, došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k odňatiu možnosti povinnej konať pred súdom, čo je potrebné považovať za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Odvolací súd po odstránení nedostatkov, ktoré mu vytkol najvyšší súd, uznesením z 26. februára 2020 sp. zn. 8CoP/312/2019 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení výkonu rozhodnutia a odmietol odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu povinnej na odklad výkonu rozhodnutia. Po opätovnom preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie povinnej nie je dôvodné. K relevantnej odvolacej argumentácii uviedol, že podľa právnej teórie a konštantnej judikatúry je okolnosťou spôsobujúcou zánik uloženej povinnosti vo vykonávanom konaní predovšetkým splnenie uloženej povinnosti, zmena alebo zrušenie exekučného titulu, prípadne smrť niektorého z účastníkov, pričom v danej veci o taký prípad nejde. Nesprávne vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti konajúcim súdom nemôže byť na ujmu osoby oprávnenej z exekučného titulu a účastníci sa mali takto vyznačenou doložkou právoplatnosti riadiť až do vykonania nápravy dňa 15. marca 2018. S poukazom na uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2012 sp. zn. 7Cdo/39/2010 uviedol, že povinnosťou oprávneného nebolo overovať si, či právoplatnosť rozhodnutia nastala skutočne vtedy, keď ju zistil a zaznamenal súd prvej inštancie. Neobstála tak námietka povinnej, ktorá za okolnosť spôsobujúcu zánik uloženej povinnosti označuje údajné nedostavenie sa oprávneného k odovzdaniu maloletej po vykonaní opravy na doložke právoplatnosti. Povinná nepreukázala, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku, ale svoju odvoláciu argumentáciu a obranu sústredila na tvrdenia, ktoré nemôžu byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu, pretože ich nemožno považovať za dôvod obsiahnutý v § 377 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Odvolacie námietky povinnej voči postupu súdu prvej inštancie, ktorý jej nedoručil všetky vyjadrenia oprávneného podané v tomto konaní stratili relevanciu ich doručením povinnej odvolacím súdom. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku povinnej, že súd prvej inštancie

nepostupoval v súlade s § 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“) a žiadnym spôsobom nezisťoval, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa podrobovať rozhodnutiu nemôže. Odvolací súd skonštatoval, že zisťovanie uvedených skutočností prostredníctvom ÚPSVaR je vyhláškou prezumované ako fakultatívne s ohľadom na okolností konkrétnej prejednávanej veci, čo vyplýva aj z gramatického znenia vyhlášky. Dodal, že povinná v priebehu celého konania ani nedeclarovala ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nemôže podrobovať právoplatnému a vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu. Z uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení výkonu rozhodnutia potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP. Povinná odvolaním napadla aj výrok o zamietnutí návrhu na odklad výkonu rozhodnutia. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že súd prvej inštancie účastníkov konania nesprávne poučil, že voči výroku o odklade výkonu rozhodnutia je prípustné odvolanie. Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie sa pripúšťa len v prípadoch, ktoré sú taxatívne vypočítané v § 357 CSP. V § 59 CMP sú upravené iba určité odchýlky od všeobecnej úpravy, pričom aj pre mimosporové konania sa subsidiárne použijú všeobecné ustanovenia o odvolaní v CSP. Odvolací súd má za to, že proti uvedenému výroku uznesenia nie je možné podať odvolanie, nakoľko predmetné rozhodnutie nie je možné subsumovať pod § 357 CSP a prípustnosť odvolania nevyplýva ani z § 59 CMP, pretože rozhodnutie o odklade výkonu rozhodnutia nie je rozhodnutím vo veci samej. Nakoľko proti napadnutému výroku uznesenia odvolanie nie je prípustné, odvolací súd ho v tejto časti odmietol podľa § 386 písm. c) CSP. O trovách odvolacieho konania nerozhodol, nakoľko podľa § 391 CMP o náhrade trov vykonávacieho konania rozhoduje súd v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavuje.

5. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala povinná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Z obsahu dovolania je zrejmé (§ 124 ods. 1 CSP), že dovolateľka napáda prvý - potvrdzujúci výrok uznesenia odvolacieho súdu. V prvom rade namietala, že nedostavenie sa oprávneného do miesta bydliska povinnej v čase určenom na prevzatie maloletej, teda nevyužitie oprávnenia vyplývajúceho z neodkladného opatrenia, spôsobilo zánik povinnosti uloženej povinnej. Odvolací súd uvedenú skutočnosť náležite nevyhodnotil a nepreskúmal, čo spôsobilo vznik vady uvedenej v § 420 písm. f) CSP. Zároveň ide v tomto smere o nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom právnu otázku dovolateľka formulovala tak, či tvrdenie povinnej osoby o nedostavení sa oprávnenej osoby na miesto prevzatia maloletého dieťaťa je spôsobilý odvolací dôvod podľa § 377 ods. 2 CMP. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nastolila aj druhú právnu otázku týkajúcu sa znášania dôkazného bremena v rámci konania o výkon rozhodnutia, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Argumentovala, že odvolací súd ju zaťažil dôkazným bremenom, ktoré sa nedá uniesť, pretože dovolateľka nevie preukázať nedostavenie sa oprávneného na miesto prevzatia maloletej. Vo vzťahu k vade zmatečnosti konania v zmysle § 420 písm. f) CSP konania uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne. Odvolací súd sa nevysporiadal s námietkou dovolateľky, že pravdivosť jej tvrdení o tom, že oprávnený sa na miesto prevzatia nedostavil, podporuje aj jeho priznanie zachytené v zápisnici o pojednávaní konaného 29. júna 2018 vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 23P/323/2016. Taktiež nevykonával dôkaz predmetnou zápisnicou, ktorý dovolateľka výslovne uplatnila vo svoj prospech. Odvolací súd sa ďalej nedostatočne vysporiadal s námietkou dovolateľky, že súd prvej inštancie nevykonával žiadne relevantné zisťovanie, či sa dovolateľka podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nemôže rozhodnutiu podrobovať a o takéto zisťovanie nepožiadala ani príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Súd prvej inštancie neuviedol, akým spôsobom splnil povinnosť upravenú v § 3 ods. 1 vyhlášky. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nereagoval ani na námietku dovolateľky, že v poradí prvá výzva na plnenie v zmysle § 379 ods. 2 CMP bola vydaná 13. apríla 2018 a dovolateľke doručená 20. apríla 2018, t. j. ešte pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia. Dovolateľka nakoniec namietala, že odvolací súd nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/84/2019, keď na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, pričom v odôvodnení jeho rozhodnutia absentuje úvaha o tom, prečo nepovažoval nariadenie pojednávania za potrebné. V tejto súvislosti bol podľa dovolateľky naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) a tiež § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla uznesenia súdov

nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenia súdu prvej inštancie v spojení s uznesením odvolacieho súdu z dôvodu, že samotné dovolanie a obsah spisu dostatočne osvedčujú predpoklad úspešnosti dovolania, pričom následky zrušeného rozhodnutia nebude možné reštituovať alebo inak napraviť, keďže výkon rozhodnutia môže naďalej prebiehať.

6. Oprávnený považuje dovolanie v celom rozsahu za nedôvodné a neprípustné. Vníma ho ako zneužitie mimoriadneho opravného prostriedku za účelom oddialenia výkonu rozhodnutia. Vo vyjadrení poukázal na skutkové okolnosti týkajúce sa neustálej snahy dovolateľky zmariť jeho kontakt s maloletou.

7. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril.

8. Čo sa týka návrhu dovolateľky na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takého rozhodnutie (§ 444 ods. 1, 2 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

9. Dovolanie je podané vo veci výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých. Toto mimosporové konanie je od 1. júla 2016 upravené v CMP (§ 370 a nasl.). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci, CMP v § 76 a § 77, ktoré obsahujú niektoré ustanovenia o dovolaní, neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania povinnej bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) povinná zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

11. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Dovolaťka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu/veci za prítomnosti strán sporu/účastníkov konania, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Na margo námietky dovolateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16. Je však potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu/účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Súd prvej inštancie nezistil ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa dovolateľka nepodrobuje rozhodnutiu súdu, a preto návrhu oprávneného vyhovel a nariadil výkon rozhodnutia. Poukázal na správanie dovolateľky, ktorá dlhodobo odmieta odovzdať maloletú oprávnenému v zmysle právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení výkonu rozhodnutia ako vecne správne, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia sú zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k tomuto záveru. Námietku, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s § 3 vyhlášky a žiadnym spôsobom (predovšetkým prostredníctvom ÚPSVaR) nezisťoval, či sa dovolateľka podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa podrobovať rozhodnutiu nemôže, vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože s poukazom na gramatické znenie vyhlášky je zisťovanie uvedených skutočností prostredníctvom ÚPSVaR predpokladané ako fakultatívne. Vysvetlil tiež, čo sa považuje za okolnosť spôsobujúcu zánik uloženej povinnosti vo vykonávacom konaní, pričom dovolateľkou tvrdené nedostavenie sa oprávneného k odovzdaniu maloletej touto okolnosťou nie je. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo podstatné, že dovolateľka vôbec nepreukázala, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku. Jej odvolacia argumentácia bola zameraná na tvrdenia, ktoré nemôžu byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu, pretože nenapĺňajú dôvody v zmysle § 377 ods. 2 CMP. Odvolací súd sa teda dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s podstatnými odvolacími námietkami dovolateľky.

18. Dovolaťka ďalej namietala, že odvolací súd nevykonával dôkaz zápisnicou o pojednávaní z 29. júna 2018 vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 23P/323/2016, ktorou chcela preukázať, že oprávnený sa na miesto prevzatia maloletej nedostavil. Z obsahu napadnutého rozhodnutia ale vyplýva, že vykonanie tohto dôkazu by bolo nadbytočné a zjavne nespôsobilé ovplyvniť prijaté rozhodnutie, keď podstatné bolo zistenie odvolacieho súdu, že dovolateľka nepreukázala, že po vzniku exekučného titulu

nastali okolnosti spôsobujúce zánik vymáhaného nároku. Dovolací súd zároveň uvádza, že aj po zmenách v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2016, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (III. ÚS 40/2020). Dovolací súd zároveň nezistil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), čo by zakladalo vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Pre úplnosť veci dovolací súd dodáva, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav (resp. v mimosporových konaniach skutočný stav) a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

20. Námietku dovolateľky, že odvolací súd nerešpektoval právny názor dovolacieho súdu vyjadrený v rozhodnutí z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Cdo/84/2019 a na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, dovolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú. Vzhľadom na osobitosti prejednávanej veci najvyšší súd v citovanom rozhodnutí uložil odvolaciemu súdu zväžiť nevyhnutnosť nariadenia pojednávania, a to napriek fakultatívnemu charakteru § 374 CMP. Keďže nariadenie pojednávania v danej veci nie je obligatórne (§ 374 CMP výslovne uvádza, že pojednávanie netreba nariaďovať), je výlučne na uvážení konajúceho súdu, či k takémuto kroku pristúpi alebo účel vykonávacieho konania dosiahne aj bez pojednávania. Ak teda odvolací súd pojednávanie nenariadil, nekonal v rozpore so žiadnym procesným ustanovením a ani s inštrukciou najvyššieho súdu, ktorú v tomto prípade nemožno považovať za záväznú. Postupom súdu, ktorý sa neprieči zákonu, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces.

21. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska druhého uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

22. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil, vysvetlil jej podstatu a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne

v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolené právne otázky uvedené kritérium nespĺňajú a ich formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (aj prvoinštančného) súdu. Dovolateľka síce zrozumiteľným spôsobom vymedzila v dovolaní dve právne otázky, tieto však vo vzťahu k posudzovanej veci nemožno považovať za kľúčové.

25. Ako prvú položila dovolateľka právnu otázku, či tvrdenie povinnej osoby o nedostavení sa oprávnenej osoby na miesto prevzatia maloletého dieťaťa je spôsobilý odvolací dôvod podľa § 377 ods. 2 CMP. Odvolací súd však danú otázku vyriešil presne opačným spôsobom, preto takto (negatívne) vymedzená otázka nebola pre rozhodnutie veci určujúca. Podľa citovaného ustanovenia odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti. Odvolací súd uviedol, že podľa právnej teórie a konštantnej judikatúry je okolnosťou spôsobujúcou zánik uloženej povinnosti vo vykonávacom konaní predovšetkým splnenie uloženej povinnosti, zmena alebo zrušenie exekučného titulu, prípadne smrť niektorého z účastníkov, pričom ani jedna z týchto okolností v posudzovanom prípade nenastala. Ako nedôvodnú vyhodnotil argumentácia dovolateľky, ktorá za okolnosť spôsobujúcu zánik uloženej povinnosti označovala údajné nedostavenie sa oprávneného k odovzdaniu maloletej po vykonaní opravy na doložke právoplatnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu to bola práve dovolateľka, ktorá v odvolaní mala a mohla preukázať splnenie uloženej povinnosti, pričom by išlo o relevantný odvolací dôvod podľa § 377 ods. 2 CMP. Iné tvrdenia dovolateľky (teda aj nepreukázané nedostavenie sa oprávneného na miesto prevzatia maloletej) nemohli byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu, nakoľko nespádali pod dôvod obsiahnutý v § 377 ods. 2 CMP.

26. Druhá právna otázka sa týka znášania dôkazného bremena v rámci konania o výkon rozhodnutia, keď povinná osoba (dovolateľka) nevie a nemôže preukázať nedostavenie sa oprávnenej osoby na určené miesto prevzatia maloletej. Aj v tomto prípade je právna otázka vymedzená opačným spôsobom oproti právnomu záveru prijatému odvolacím súdom a rovnako nebola pre rozhodnutie veci rozhodujúca. Jej zodpovedanie dovolacím súdom by nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Na tomto mieste dovolací súd poukazuje na bod 25. rozhodnutia odvolacieho súdu, kde vo vzťahu k opakovaným tvrdeniam dovolateľky o nedostavení sa oprávneného na miesto prevzatia dieťaťa uzavrel, že splnenie uloženej povinnosti mala a mohla preukázať dovolateľka, pričom by išlo o relevantný odvolací dôvod. Dôležitým pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zistenie, že dovolateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku. Je potrebné tiež podotknúť, že cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutému účastníkovi konania reálnu ochranu jeho práva, nie riešiť teoretické či hypotetické otázky. Predložená dovolacia argumentácia tak nepredstavuje vymedzenie kardinálnej právnej otázky spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

27. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

28. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.